

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 12

van **BRECHT WARNEZ**

datum: 2 oktober 2020

---

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Studietoelagen hoger onderwijs - Aanvraagprocedure en uitbetaling

Omdat de kosten om te studeren aan de universiteit en de hogeschool kunnen oplopen, kunnen studenten een studietoelage aanvragen bij de Vlaamse Gemeenschap. Een studietoelage is een financiële steun van de Vlaamse Gemeenschap voor het helpen dragen van de studiekosten. Zo krijgt iedereen de kans om hoger onderwijs te volgen.

Studenten die in aanmerking komen voor een studietoelage kunnen deze vanaf 1 augustus tot en met 1 juni van dat academiejaar aanvragen. De overheid werkt al een aantal jaren aan een optimalisering van de aanvraagprocedure om de non take up-groep te verkleinen. Zo is er bijvoorbeeld al enkele jaren een gedeeltelijke automatisering en ook het aanvraagformulier werd al sterk vereenvoudigd. Er zijn dus twee 'soorten' dossiers: de dossiers opgestart op eigen initiatief van de student en de automatisch opgestarte dossiers.

Vanaf het academiejaar 2020-2021 is een nieuw systeem van kracht. Een student moet slechts eenmalig een onlineprofiel aanmaken. Daarbij kan hij/zij aanduiden dat de Afdeling Studietoelagen elk jaar een dossier mag opstarten. In dat geval zal de student/ouder bij het begin van elk academiejaar enkel nog bijkomende informatie moeten verstrekken. De student zal dus in principe maar één keer op eigen initiatief zijn dossier moeten opstarten. Uitbetaling gebeurt rechtstreeks op de bankrekening van de student in kwestie.

1. Graag voor het totaal aantal toegekende studietoelagen:
  - a) het aandeel aanvragen opgestart op eigen initiatief, verspreid over de verschillende studiejaren (1ste bachelor enz.);
  - b) het aandeel automatisch opgestarte dossiers. Graag voor de voorbije vijf jaar.
2. Wanneer gebeuren de aanvragen op eigen initiatief? Graag een overzicht per maand, verspreid over de verschillende studiejaren (1ste bachelor enz.). Graag voor de voorbije vijf jaar.
3. Wanneer worden de automatische dossiers opgestart? Graag een overzicht per maand, graag voor de voorbije vijf jaar.
4. Wanneer gebeurt de uitbetaling van de studietoelagen? Graag een indeling tussen de op eigen initiatief opgestarte aanvragen en automatisch opgestarte dossiers, per maand waarin de aanvraag gebeurde, dan wel het dossier werd opgestart; met andere

woorden hoeveel tijd zit er tussen aanvraag en uitbetaling? Graag voor de voorbije vijf jaar.

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 12 van 2 oktober 2020

van **BRECHT WARNEZ**

Het klopt dat mijn administratie stappen zet om de aanvraagprocedure verder te vereenvoudigen. Ze baseert zich hierbij op een aantal principes die in het regeerakkoord werden bepaald: een focus op administratieve vereenvoudiging en sterk inzetten op verdere digitalisering vanuit respect voor de privacy.

De studietoelagen in het hoger onderwijs onderscheiden zich bovendien van de schooltoeslagen in het kleuter, lager en secundair onderwijs door de ontvanger van het recht. Bij de studietoelagen is dat de **student**. Dat houdt in dat er met die student steeds minstens één contactpunt nodig zal zijn, al is het maar om voor het eerst het rekeningnummer van de student te pakken te krijgen. Mijn administratie zet vanaf de start van het aanvraagjaar 2020-2021 dan ook zoveel mogelijk in op dat eerste contactpunt. Tijdens dat eerste contact probeert ze optimaal zo veel mogelijk herbruikbare informatie te pakken te krijgen waardoor een nieuwe toekenning de komende jaren in heel wat gevallen zo goed als automatisch kan verlopen. Die informatie is belangrijk, want de voorwaarden voor een studietoelage in het hoger onderwijs zijn **fijnmazig**. Door die fijnmazigheid kunnen we de financiële draagkracht binnen een bepaalde gezinssituatie zo correct en volledig als mogelijk bepalen. Zo zorgen we ervoor dat studenten die financiële ondersteuning *nodig* hebben om de drempel naar het hoger onderwijs te overwinnen, die ondersteuning ook krijgen.

1. Sinds academiejaar 2005-2006 is de flexibilisering in het hoger onderwijs ingevoerd. De flexibiliseringsmaatregelen, ingevoerd door het flexibiliserings-decreet van 30 april 2004, zijn een rechtstreeks gevolg van de Europese afspraken over onderwijs. De studieprogramma's worden hierdoor niet langer in studiejaren georganiseerd maar in opleidingsonderdelen van ten minste 3 studiepunten. Hierdoor kan er voor de onderverdeling geen onderscheid worden gemaakt tussen verschillende studiejaren zoals '1ste of 2^e bachelor'. Mijn administratie maakte daarom een onderscheid op basis van het opleidingstype. De bachelor-, graduaats- en masteropleidingen werden gegroepeerd. Daarnaast werd nog een andere categorie aangemaakt met 'Andere opleidingen'. Daar kunnen onder andere de schakelprogramma's en voorbereidingsprogramma's onder gerekend worden. Tabel 1.1.1 geeft het aandeel van de aanvragen op eigen initiatief en het aandeel van de aanvragen die mijn administratie automatisch startte weer. Die automatische start kwam er nadat
  - een student zich opnieuw inschreef voor een opleiding,
  - in het voorgaande jaar al aanspraak kon maken op een studietoelage
  - en nog geen nieuwe studietoelage aanvraag.

De tabel geeft duidelijk aan dat het aandeel automatisch gestarte dossiers de voorbije jaren **sterk is gestegen**. Bij de bachelor- en graduaatsopleidingen ligt het aandeel vanzelfsprekend lager, aangezien in deze groepen de meeste studenten zitten die voor het eerst een studietoelage in het hoger onderwijs aanvragen en dus zelf een initiatief moeten ondernemen.

2. Ik herhaal de opmerkingen geformuleerd bij vraag 1 over de indeling van de groepen. Tabellen 2.1.1 tot en met 2.1.5 geven de aanvragen weer per maand dat door de

student het eigen initiatief werd genomen. Het gaat hier enkel over de aanvragen die uiteindelijk hebben geleid tot de toekenning van een studietoelage.

De tabellen geven aan dat ondanks een sterke stijging van het totaal aantal dossiers voor een studietoelage (eigen initiatief én automatisch gestart), het aandeel aanvragen op eigen initiatief de voorbije jaren in relatieve en absolute cijfers is gedaald.

3. Ik herhaal de opmerkingen geformuleerd bij vraag 1 over de indeling van de groepen. Tabellen 3.1.1 tot en met 3.1.5 geven de data weer waarop de administratie de dossiers opstartte.
De tabellen geven duidelijk de evolutie van het concept van de automatisch gestarte dossiers weer. In 2015-2016 werden de automatisch gestarte dossiers nog gezien als een 'vangnet' voor studenten die tegen het einde van het jaar vergaten een aanvraag in te dienen. De dossiers werden dan ook pas later op het jaar gestart. Dat evolueerde naar een concept waarin de administratie zo vroeg als mogelijk de dossiers automatisch opstartte. Aangezien er een inschrijving nodig was voor de automatische opstart van een dossier, kon dit ten vroegste in oktober plaatsvinden.
4. Tabellen 4.1.1 tot en met 4.1.5 in de bijlage geven per aanvraagjaar de toekenningen weer volgens (1) de maand waarin het dossier op eigen initiatief werd opgestart en (2) de maand waarin de studietoelage voor het eerst werd toegekend. Sommige studenten ontvangen echter al sneller een afwijzing. Bijvoorbeeld omdat het inkomen te hoog lag. Dossiers die worden herzien en waaruit na herziening blijkt dat er toch recht kan zijn op een toelage, worden hier weergegeven op de datum dat voor het eerst een effectief recht werd vastgesteld. Hierdoor kan de doorlooptijd in sommige dossiers lang lijken, maar moest er in de realiteit gewacht worden op ouders of studenten voor noodzakelijke informatie voor de herziening.

Tabellen 4.2.1 tot en met 4.2.5 in de bijlage geven dezelfde cijfers weer maar dan voor de automatisch gestarte dossiers. Vooraleer het dossier kan worden behandeld, moest de student de opstart van het nieuwe onderzoek bevestigen. Dat bracht een extra wachtperiode met zich mee. Dat zien we ook vertaald in deze cijfers. Bij dossiers die op eigen initiatief worden opgestart, werd het recht doorgaans sneller toegekend na de start dan bij dossiers die automatisch werden gestart. De aanpassingen aan de aanvraagprocedure die mijn administratie vanaf 2020-2021 doorvoerde hebben onder andere als gevolg dat de wachtperiode sterk verkleind kan worden.

Over het algemeen zien we in deze tabellen vooral een **positieve evolutie**. De snelheid waarmee studietoelagen in het hoger de voorbije jaren werden toegekend, kende een significante versnelling. Dat blijkt ook duidelijk uit tabellen 4.3.1 en 4.3.2 die mijn administratie nog toevoegde. Deze tabellen tonen het aantal toegekende studietoelagen op het einde van oktober enerzijds en op het einde van december anderzijds.

De verdere stappen die mijn administratie aan het zetten is in het vereenvoudigen van de aanvraagprocedure, zullen resulteren in een nog snellere toekenning. Dat zien we vandaag al in het toekenningstempo dat wordt aangehouden voor 2020-2021. Nog nooit werden zo veel studietoelagen toegekend in de eerste 3 weken na de start van het academiejaar dan dat vandaag al het geval is. Zo kende mijn administratie half oktober 2020 al meer dan 17.000 studenten een studietoelage toe. Dat is aanzienlijk meer dan de 12.000 studenten op hetzelfde ogenblik het jaar voorheen.

Dat toont meteen aan dat de nieuwe manier van werken, waarbij nog steeds **fijnmazige voorwaarden** worden gehanteerd, **hand in hand** kunnen gaan met een **snelle toekenning**.

BIJLAGE

[Overzicht](#)